
Významné životní jubileum prof. MUDr. Evy Češkové, CSc.

Téměř se tomu ani nechce věřit, že uplynulo tolik let, kdy se ve Znojmě narodila paní prof. MUDr. Eva Češková, CSc. Rodina se záhy přestěhovala do Velké Bíteše, která se jubilančce stala zázemím pro celý další život. Vyrůstala s laskavou maminkou a tatínkem-lékařem, což jistě mělo vliv na její volbu studia medicíny.

Vždy byla vynikající žákyní a posléze i studentkou, základní školu i gymnázium absolvovala s vyznamenáním, Lékařskou fakultu MU v Brně s červeným diplomem.

Její činnost byla vždy spjata s Psychiatrickou klinikou v Brně, kam jako mladá rozesmátá absolventka po promoci nastoupila a začala se orientovat na biologickou psychiatrii. Velmi rychle zvládla atestace I. i II. stupně z psychiatrie a stala se vedoucí lékařkou mužského psychotického oddělení. V roce 1978 se stala odbornou asistentkou psychiatrické kliniky. Pro své výzkumné zaměření i znalost několika jazyků získala v r. 1980 stipendium WHO a prožila šest měsíců na Univerzitě v Nashvillu, kde získala řadu významných kontaktů a rozšířila si své znalosti ve výzkumu psychofarmak.

Prof. Češková považovala za svého učitele a vzor v odborné oblasti zakladatele „Brněnské psychofarmakologické školy“ prof. MUDr. Karla Náhunka, DrSc., a později jeho následovníka prof. MUDr. Jaromíra Švestku, DrSc. Její zájem o vědu a výzkum, pedagogická a bohatá publikační činnost ji předurčily pro úspěšnou akademickou dráhu - v roce 1993 po obhájení habilitační práce byla jmenována docentkou psychiatrie a v roce 1998 profesorkou psychiatrie na LF MU v Brně. Stala se tak první ženou v novodobé historii české psychiatrie, která získala profesorský titul. Prof. Češková patří bezpochyby k těm šťastným osobnostem, které našly životní smysl a naplnění ve svém povolání. Spojení talentu, píle a nevyčerpatelné energie tvoří charisma, které pobízí k tvůrčí vědecké aktivitě i její spolupracovníky.

Od roku 1993 je přednostkou Psychiatrické kliniky FN Brno, pod jejím vedením brněnská psychiatrická klinika úspěšně navázala na svou dlouholetou tradici a stala se významným vědecko-výzkumným centrem v oblasti psychofarmakologie a biologické psychiatrie.

Prof. Češková publikovala přes 400 odborných článků a prací, je autorkou monografie „Schizofrenie a její léčba“, spoluautorkou dalších odborných knih „Psychofarmaka v klinické praxi“ (Švestka, Náhunek, Češková, 1996) a „Klinická výživa v psychiatrii“ (Navrátilová, Češková, Sobotka, 2000); obě jmenované publikace získaly cenu Paula Jans-

seny. Je autorkou samostatných kapitol v celostátních učebnicích psychiatrie (Raboch a spol., 2002) a učebnice pro psychology (Psychiatrie a psychopatologie pro psychology, ed. M. Svoboda).

Ve vědecko-výzkumné oblasti se kromě psychofarmakoterapie soustředila na další oblasti biologické psychiatrie. S příchodem nových mozkových zobrazujících metod jako jedna z prvních v české psychiatrii prosadila, aby tyto metody byly experimentálně ověřovány u závažných psychických poruch. Orientovala se nejprve na strukturální, pak i funkční zobrazování mozku a vytvořila mladý tým, který v této práci úspěšně pokračuje v rámci Výzkumného záměru lékařské fakulty MU.

Také se významnou měrou zasloužila o získání repetitivní magnetické rezonance a brněnská psychiatrická klinika byla prvním psychiatrickým zařízením v ČR, která přístroj měla k dispozici.

Prof. Češková má vynikající pedagogický talent, dokáže jasně a srozumitelně formulovat i teoreticky náročná témata a předávat kolegům nové poznatky významné pro klinickou praxi. Její přednášky patří k nejnavštěvovanějším a nejlépe hodnoceným na celostátních sympoziích a seminářích. V oblasti klinické psychofarmakologie a diagnostiky je vnímána jako špičková autorita širokou psychiatrickou veřejností. Díky vynikající znalosti angličtiny úspěšně reprezentuje českou psychiatrii i v zahraničí.

Je vynikající organizátorkou odborných sympozií, opakovaně zastávala funkci předsedkyně organizačního výboru Česko-slovenské psychofarmakologické konference v Jeseníku a regionálního kongresu C.I.N.P. pro země střední a východní Evropy. Je členkou řady organizačních výborů českých, slovenských a zahraničních kongresů.

Její odborné kvality a osobní vlastnosti jsou oceňovány vědeckou komunitou i širokou psychiatrickou obcí. Řadu let je členkou výboru České neuropsychofarmakologické společnosti, členkou České lékařské společnosti a členkou výboru Psychiatrické společnosti ČLS JEP. Mimo to je členkou E.C.N, P. (European College of Neuropsychopharmacology) a kooptovanou členkou výboru C. I. N. P. (Collegium Internationale Neuropsychopharmacologicum), kde pracuje jako člen komise pro osobní a pověřovací agendu.

Prof. Češková je řadu let členkou vědecké rady LF Masarykovy univerzity v Brně a předsedkyní oborové rady doktorandského studia LF MU Brno pro obor psychiatrie. Je členkou redakční rady časopisu Česká a slovenská psychiatrie.

Navzdory dlouholeté psychické zátěži spojené s vedením kliniky, náročnými funkcemi a vědec-

kou aktivitou zůstává prof. Češková vstřícná, přátelská a empatická, s pozitivním přístupem k životu a se schopností řešit racionálně a přitom citlivě i obtížné situace.

Ve vzácných chvílích volného času relaxuje při poslechu klasické hudby nebo v příjemné společnosti přátel. Ráda cestuje a poznává nové, exotické kraje. Zdá se, že dlouhá léta náročného (často stresujícího) povolání nedokázala oslabit její psychickou a fyzickou kondici, ani jí ubrat osobní a ženský půvab.

Prof. Češková má dvě dospělé děti; její syn stu-

duje informatiku – pravděpodobně se uplatnily geny otce, který je profesorem matematiky na VUT v Brně. Její dcera je vdaná, má 12letého syna, který snad jednou naváže na lékařskou tradici rodiny.

Vážená paní profesorko – milá Evo, přejeme Ti ještě dlouhá léta plného zdraví, mnoho dalších úspěchů v práci a spokojenost v osobním životě. Ad multos annos!

*Prof. MUDr. Ivana Drtílková, CSc.
Doc. MUDr. Alexandra Žourková, CSc.*

Doc. MUDr. Ján Vrabc, CSc. (1950–2006)

V červnu 2006 ve věku 56 let tragicky ukončil svůj život slovenský urolog a sexuolog, ředitel bratislavské privátní andrologické a sexuologické kliniky „Profertil“ a přednosta Subkatedry lékařské sexuologie Institutu pro další vzdělávání lékařů a farmaceutů v Bratislavě, dlouholetý předseda Slovenské sexuologické společnosti, doc. MUDr. Ján Vrabc, CSc.

Docent Vrabc se narodil 13. února 1950 v Trnavě. Promoval na Lékařské fakultě UK v Bratislavě. Stal se odborným asistentem a později docentem (habilitován 1990) pro obory urologie a sexuologie. V roce 1977 získal atestaci 1. stupně z urologie, v roce 1980 ve stejném oboru atestaci 2. stupně. Sexuologickou atestaci získal v roce 1988 v pražském ILF po studijních pobytech v Sexuologickém ústavu 1. LF UK a VFN v Praze. Na Urologické klinice v Dererově nemocnici pracoval do

roku 1995, kdy založil a vedl nestátní zdravotnické zařízení „Profertil“. Byl rozvedený, otec dvou dětí. Jako šéf subkatedry lékařské sexuologie vyškolil 28 atestantů.

Ján Vrabc je autorem a spoluautorem tří knižních publikací a několika desítek vědeckých sdělení, publikovaných ve slovenských, českých i zahraničních časopisech. Na Slovensku jsou známa jeho skripta „Andrológia“ (1990). Velmi často přednášel na vědeckých konferencích doma i v zahraničí. Věnoval se zejména andrologii a sexuologii.

Docent Ján Vrabc byl mezi českými kolegy dobře znám a udržoval poměrně intenzivní česko-slovenské kontakty. Nejen slovenská, ale i česká lékařská veřejnost v něm ztratila významného odborníka.

Doc. MUDr. Jaroslav Zvěřina, CSc.